

A' MEGGYÓGYÍTOTT SZERELEM.

Fele igaz, fele nem.

FRANKENBURG-TÓL.

I.

'Nagysád elveszté kendőjét!'' így szólítám meg a' váci utcában előttem lengő két némbert' egyikét, 's a' legkitelhetőbb udvarisággal, minőre másfél évi tartózkodásom a' nagy városban tanított, nyújtám oda a' finomul hímezt batizkendőt, mellyen azonban a' csatakos járdának néhány nyoma vala látható. A' megszólított dáma kissé vonakodék beszennyezni jaquemározott kezeit a' szökevény' elfogadásával, 's én nem lettem volna eléggé világ' embere, ki a' dámáknak szolgálni első kötelességének tartja, ha ezen vonakodásból tüstént ki nem lesem a' némberek' kívánatát kíséret-ajánlásom végett; 's félig határozottan terjesztém elő azon kérésemet, hogy őket lakásokig elkísérni, 's ott a' már zsebebe rejtett zsebkendő't átszolgáltatni szabadjon. Ajánlatom néma fejbiczentéssel fogadtatt el, 's büszkén, mint egy vasárnapi boltugri, 's feszesen, mint egy szomorjáték' hőse, páváztam az engedelmet osztó urné' bal oldala mellett. Időt nyertem magam körültekinteni a' némberek' személyes szellemében, de ha már az elsőt ügyes és gyakorlott pillantattal bejárom, a' másodikban ez úttal épen nem tehettem kimerítő felfedőzéseket; mert mielőtt az adatok' gyűjtéséhez készülék, útam egy meredek kőszikla elzárá, 's tovahaladásomat tőlem macskul eltagadá. — Egy három emeletű ház előtt, mellyet oldalosnőm övének mondott, állottunk most; a' fiatalabbik dáma lehúzával keztyűjét, a' tőlem átadott batizkendőnél sokkal fehérebb kezét engede megpillantanom, de azon perczben mindketten eltűntek, 's engem, villámcsikázástól kápráztatott szemekkel, a' szó legszorosabb értelmében a' kapufélfánál hagytak.

'Honnan ismered te ezen némbereket?'' kérde Pista barátom, kemény válúttal ebresztvén föl engem ábrándimból.

'Egy elvesztett zsebkendőnek köszönöm szerencsém, mondám följedve; de az édelet olly rövid volt, mint egy ebéd tiz sous-ért Párisban, melly az étvágyat ingerli, 's mielőtt hozzá ülénk, eltűnik szemünk elől.'

Valóban nem nagy hízélgés a' dámákra nézve — nevéte Pista, — őket egy tiz sous-i ebédhez hasonlítani. Étvágyad igen mérsékelt lehet, ha olly kevésssel kielégíthető. 'S

ha merem kérdeni, mellyike a' némberek közül hatott ezen, követelésiben seumei szívre?'

'A' felelet a' kérdésben fekszik, ha kísérteimet láttad, 's mondám kissé boszankodva.

'S nem ok nélkül boszankodám, mert Pista' kérdését ez esetben a' legnagyobb gúnynak vehetém; egy gúnynak, melly gondatlannabbul volt elburkolva, hogysem mindjárt elérteni nem tudnám. Ki is teheté föl józanul rólam, hogy a' violaszinű bársonkalapos, kinek arczzsine ezelőtt szinte violaszinű volt, de az idők viharától halványabbra romboltak, ama' fiatal angyalarcz' kellemeim győzön, mellyek első pillanatban már a' szemnek kezelkedési útján olly fölötte 'gyorsan és jótékonyan szállottak szívembe.

'No, csak ne boszankodjál — engesztelen barátom: ki a' patvarban tudja eltalálni mindenik' izlését; kivált a' szerelemnél.'

'S te izlésnek nevezed, ha nap- és gyertyavilág közt választhatsz, 's mint Hercules habozva állsz a' válaszüton?'' kérdém faggatózó barátomat. 'S volt-e valaha izlésem, ha eszem a' valódi széptől elfajulva, kitűnő rútság'nak hódulhat?'

'Már az igaz, mond Pista, az éltes dámák rossz dicsszónokot találnának benned.'

'De nem igazságtalanabbat tükröknél.'

'Azonban az asszonyi szépség' mértéke nincs meghatározva, 's fölötte hibáznánk, ha izlésünket az évek számára, vagy az arcznak redőire vélhetők köthetni. Sokszor az asszonyok, mint a' vadhús, annál izletesebbek, minél picántabb lében savanyúltak meg.

'Köszönöm, mondám nevetve; én a' fris pecsenyénel maradok; de nem is jó ha az ember mindenből akar valamit, 's azért a' picánt levét tartalmazó együtt szívesen átengedem néked.'

'Félre a' tréfával, mond Pista; régen ismered már ezen némbereket?'

'Egy óra-negyedtől fogva —'

'S már is fülíg szerelmes vagy?'

'Szerelmes! még nem; az első benyomás azonban már is fölötte jótékonyan hatott reám.'

'Vigyázz, hogy bolygótűz után ne indúlj, melly posványba vezet, 's mond ismeretes gúnyarczával Pista.

'Ki sötétben tévelyeg — felelék visszatörölóg — önmagát vádolhatja balesetéről.'

'Ir ma már sok férfiszívet lázita fel —'

'Ir ma?'' kérdém, kit gondolsz?'

„Nos, a' violaszínű kalaposat bizonyosan nem, nevéte barátom; hanem azon bokáig érő vereskendőset, ki annyira elűt mamájától mint a' nyárfa egy török búza-szártól, 's első látásra már is olly jótékony behatással birt ércszivedre.“

„S te ismered őt?“

„Úgy mint téged; ha mindazáltal egy leányt három év alatt tökéletesen ki lehet ismerni.“

„Három év alatt?“ kérdém, gyanús pillantatot vetve barátomra: „s te szóval sem érinted még ezen ismeretsegedet!“

„Mert nem tartám azt eddig olly érdekessé,“ monda egykedvű hangon Pista, „hogy véle büszkélkedjem.“

„S csak imént mondad, hogy Irma már sok férfiszívet lázíta fel —“

„A' sok még nem minden!“

„De egy leány' ismeretségét, ki önvalomásod szerint veszedelmes a' férfiszíveknek, érdektelennek mondani, úgy hiszem még is merész állítás, 's önellenmondás nélkül nem is képzelhető. Vagy tán merő tettetés egykedvűséged, melly nem akarja —“

Itt kellemetlen sejtés rezgő át belsejemet, minek okát azon pillanatban nem tudtam volna mindjárt megmondani. Hasonló volt azon érzéshez, melly bennünk meglepni szokott, ha egy már elnyertnek vélt kincset kezünk-ből ismét kisikamlani, vagy a' bizonytalan jövőd'ő' fityolát kedvezőtlenül feltjük fölebegni előttünk.

„Semmitől se tarts“ mond Pista barátom, ki arczomon látszék olvasni aggodásomat, 's mintegy érezé felsőbbségét fölöttem, minél fogva hangja inkább vigasztaló mint gúnyoló volt, anélkül még is, hogy ez utolsót egészen tudná mellőzni. „En egyikének sem hódolok, mert egy részről az idő, a' másiktól kedvem tiltja ezen mulatságot.“

„Idő és kedv!“ mondám kissé szabadabban libegve: „valóban ki téged úgy nem ismerne mint én, színlett nyilatkozásidnak teljes hitelt adna.“

„S becsületesem mondom, nem csalakoznék. — Vagy nem hallottad e, hogy ismeretsegem már három évig tart; 's három év, barátom! rám nézve egy öröklét, mellyben szívem, mint valamely hazafiú elv, ezer metamorphosison megy keresztül: egy leány sem dicsekedheték még három napnál további szerelmmel; 's ezen állhatatlanságomban állandó akarok maradni, miután igen

jól érzem magamat mellette. Szerelmenél és bornál két különböző maximám vannak: az első minél újabb, a' másik minél régiebb legyen.“

„Ez utolsónál bizonyosan nem találz ellenmondókra, bár az előbbinél minden holdkörös és szüntelen könyező ábrándozókat fölbuzdítsd ellened.“

Most a' kigyóutczába értünk, hol barátom tőlem válni készült, napi dolgait végzendő. „Egy kérésem van még, mondám neki, mellynek teljesítését barátságodtól követelem.“

Pista félig kíváncsi, félig kitaláló pillantatot vete reám. „Könnyű dologtól soha nem rettegetem, mond; egyébiránt barátimtól nagyobb áldozatokat sem sajnálok. Találd ki kívánságodat.“

„Mutass bé engem Irmánál!“

„Mindjárt tudtam, nevéte Pista; arczod elárulá, mielőtt szád mondaná. Barátságomat igen csekély követeléssel tevéd tűzprobára.“

„Annál inkább teljesíthetendő.“

„De mielőtt kérésednek eleget tegyek, engedd tudnom, mikép akarsz bévezettetni Irmánál, mint nőszüledő e? vagy csupán csak mint udvarló?“

„Minek e' különös kérdés?“ kérdém csudálkozó hangon.

„A' talány maga magát fogja később megfejteni; ez úttal csak határozott választodra van szükségem.“

„Mint nőszüledő semmi esetre nem!“ neveték Pista' furesa kívánsátán, minek ő azonban fontos értelmet látszék adni.

„Tehát mint udvarló!“ következtete ő. „Valóban nem tudom, mellyikénél nyersz többet a' kettő közül.“

Nem tudám magamnak a' jószavakat megmagyarázni; de nem is volt szokása barátomnak azon divatos mystificatio; melly ha nem tud, vagy nem akar elég világos lenni, érthetetlen szó- és kerekmondattömkelegbe vezet az olvasót; 's milly ritkán találunk mestani szépeink között egy szerelmes ariadnet, ki czérnagombolyagával képes lenne kimenetelt mutatni.

„Ha tetszik, indulhatunk;“ mond barátom, 's megfordulni készül.

„Most mindjárt? — Az nem lehet. A' szokatlan idő 's öltözetem —“

„Időn ne aggódjál; a' némberek minden órában szívesen látnak bennünket; azonban

öltözeted ellen magamnak is van kifogásom. Nem találok eléggé újdívatosnak 's nagyvárosi fashionablehez illőnek; általában nem alkalmasnak arra, hogy Irma szívéet meghatassa, pedig, mint magad is tudod, az első benyomástul fölötte sok függ.

„Irma szívéet? kérdém kissé illetődve; „kell-e hinnem, hogy Irma túl nem haladá még bábéveit?”

„Higyj minden rosztat, annál édesebb lesz a' családás,“ felele Pista. „Holnap pontban tizenegy óraker a' legesinosabb bérkocsi álland lakásod előtt; akassz minden drágaságot magadra, gyűrűzd fel ujjaidat, hivass még ma egy fodrászt, ki hajadat a' la Thalberg igazítsa, 's tedd kivált annak szerét, hogy viola színű mellényt öltess, ha a' mamának tetszeni kívánsz.”

„Patvar vigye a' mamát, én csak leányának akarok tetszeni.”

„Mindig a' mamán keresztül megy a' leány kegye megszerzése; ezt tudnod kellene. A' kokoszdió' héját kell előbb megtörni, míg belét izlelheted, vagy mi ugyanazt teszi, vadlibak után mocsárban kell gázolni. — Most isten veled; holnap pontban tizenegy óraker előhajtatok lakásodnál.”

Ezzel távozott; 's a' szűk utcákban tág tért engedte gondolatimnak.

(Vége következik.)

REMÉNY.

TESZÉRI-TÖL.

Nem, nem fog ez mindig így tartani, jó egy szebb időszak, kell jönie. Az emberi lét nem lehet csupa czéltalan játék. Nem azért vagynak az emberbe a' tökélyi tehetségek letéve, hogy azok örökké fejlődetlenek maradjanak. Oly rendületlen hitem mint az ős Gellérthegy amott, hogy kell egy szép időkornak jönie, mellyben az emberlányek leveleznek e' mostani embert, és egy más embert öltenek föl magokra. A' tévutak begyöpesedve, a' tévesztett irányok megismerve lesznek.

A' természet nem ok nélkül önte belénk reményt, 's nem csak picziny reményt, melly mindennapiságokkal foglaljon el, hanem olly nagy reményt, mellynek valósulása az emberlányt jelen aljasságából mágos álláspontra emelje, a' természet urához közelebb vigye. 'Ti ismeretlen világba emelkedett szebb lelkek árnyekai bizonyítjátok, hogy reményem valósuland.

Mivé fejlődtek ki már egyes emberlányek, 's ki határozta meg, hogy csak ők emelkedhet-

tenek a' tökély felé föl, mi pedig e' földhez lán-czolva csak alant csuszók legyünk! A' természet? nem; ennek alkotója 's ura az isten? nem. Tehát mi? semmi. Szabad akarunktól függ még lejjebb is szálni, 's e' földhez még erősebben tapodni.

De teljesüend reményem, hogy e' szabad akarat, melly egyike azon szebb adományoknak, mellyeket az isten csak az emberlányek számára tartott fen, dicsőbb czélra határozand el.

Nem, az alkotó nem akarhatta, hogy az embertömeg más csupa álatok vad csoportakint mindenkor vad csoport maradjon. A' belénk bővebben öntött ész nem szunyadhat örökké; az alkotás egyik remekmive az emberi szív, melly csupán az emberlányi testalkotmányban facsar a' szemekbül könyeket, nem lehetend mindenkor pusztá husdarabb; ezek munkasságukat megkezden dik egykor, 's az embertem egy szebb időszakot fog kezdeni; ollyat millyent csak a' szebb lelkek tudnak magoknak teremteni.

O igen, eljő azon időszak, mellyben embert emberhöz csak szeretet fog csatolni; midőn az emberek csak azt teszik hasonfelüknek, mit ők azoktul tétetni ohajtanak. Hány ezer vagy hány százezer év hanyatlík előbb örök semmiségbe viszza, csak az alkotó tudja, de reményem teljesüend, mielőtt az ég és föld elmulnak.

N I N Á H O Z.

Romvay-tul.

Ajkam nem szól, lelkembe
Bűn nem férhetett,
Égy tekintet még is
Nagy vétkeessé tett.

Rab vagyok, rabbá lettem
Én szegény ifjú:
És fölöttem országos
Lett a' kín 's a' bű!

De fölöttem országos
Bár a' kín 's a' bű!
És szerelmi láncezomnak
Hangja szomorú.

Én örömmel szenvedem
'S türöm rabságom!
Lányka csak szíved legyen
Nékem fogházom.

HIR-KALÁSZOK.

a z é l e t f ö l d é r ü l .

Nádor-gőzösön, tavaszho 25ikén 1838. Mozgás az élet rugonya; e' nélkül hamar elomlomb test és lélek; 's az ember nem az többé, minek lennie kellene, — paranesnok önmaga és a' külvilág fölött, hanem pusztá állat, a' természetnek idéltlenilt remeke. Mozogjatok tehát barátim, tegyetek kirándulásokat, midőn lehetséges; utazgassatok, mennyire pénztárczátok engedi. — Milly egészen más nézetet, sajátágai vannak az utazni szeretőnek, — mint annak, kit gonosz szelleme oldozhatlanul a' tüzhelyhez lánczola!

Kiesinben, nagynak a' példáját adom. — Ha kitekintetek vizenyős falaítok utcáisorába, 's látjátok az átellenes ház árnyékárul, hogy erőt von a' nap végre ködföllegeiteken: kibékültök vele, 's örültök az édes nyájás arcznak, mellyel a' rajtatok elkövetett méltatlanságot felejtetni akarja. Sétálni mentek csikorgó fényes lábbeliben, kedvesitek pedig, ha vannak, selyem cipőkben, a' váciutezába, vagy a' szilárdan épült Dunasorra, 's találkozó ismerőseitek mindenikének derült homlokka mondogatjátok: „ma szép tavaszi nap van;“ 's mivel a' metsző szél utcáitokban mérsékül, 's mert a' házak ablakaiban virágokat láttok nyiladoni: ujjongva kiáltoztatol tavasz! tavasz! De jöjjetek csak ki a' szabad ég alá, hol a' természet képe föltáru előtettek: és látni fogjátok, hogy a' tavasznak még csak elősugára mutatkozik. — Vagy, szerintetek, nem zöldelő pázsit, nem bársonyhullámszatu mezők, lombos erdők, virágzó gyümölcsösök, szállangó lepkék, zengő madárkák 'stb. teszik e, hogy az idő bizonyos részét tavasznak nevezük? — Ti nem fogtok illy értelemben még tavaszt szemléltetni. Téren és halmon a' legnagyobb kopárság, erdőn 's ligetben élettelenég; szendérgés az egész nagy világban.

Milly édes az álom olly sok milliónak! 'S milly szép olly számtalanok közt ébren lehetni! Körülem is mindenek alszanak, az éjfélt maszлага eltompítá érceiket. Jöjjetek ki a' még szunnyadó természetbe, — töltsetek egy éjet a' gőzösön, hogy láthassátok az álomban tespedés igazi képét; és irtózzatok az álomtul, ha az életnek emberei vagytok, ha — — —

Győrött, tavaszho 26ikán. Nem fejezhetém be tegnap levelemet, mert a' gőzös harangja kiszállót kongatott; ma pedig nem vagyok képes befejezni, mert gondolatim fonala megszakadt, 's félbeteg állapotom miatt, esonka tárgy kiegészítésébe kapni nem merek.

Alig tudom, hol kezdjem balesetem elbeszélését. — A' gőzösrül szárazra léptünk Gönyónél 's a' már befogva állott kocsi egyikére települve Győr felé hajtánk. Ki csak egyszer volt is kénytelen ezen utat megtenni: tudni fogja milly unalmas homokfészek az, 's mint igyekszik a' szegény kocsi, lovain könnyebítőleg szántóföldre vagy rétségre kikapatni. Megjegyzendő, hogy Gönyő és Győr között a' fő pesti-ut meggy 's hogy ezen uthoz a' töltésre legalkalmasbb kavicsföldű Duna olly igen igen közel van; 's ezen ut mégsem javult egy szikrányit is, legalább öt eszendő óta. Ezen uton tehát nem elég sebesen haladhatván kocsisunk: mellékutra tért, melly azonban nem nagy darabig tartott 's egy mély árok kezdeténél szakadt bele a' posta- és ország-utba. A' kocsisok egyike szereti kerüldözni a' másikat. Igy történt ekkor is. Kocsisunk jobban vigyázott hátra mint előre, 's midőn a' mellékutról lekanyarolna: mindnyá-

junkat az árokba döntött. — Illy gonoszul még nem' dülttem soha. Bal szemem szikrákat hányt: fejem a' pocsolýába süllyedt; 's ki a' pesti árvíz veszélyei közt csak egyszer merültem meg, most egy kis tócsába valék fuldandó, ha lélekbercségem elhagyott volna. — Ott feküvének, mint Lajos csele mocsárjában, mi nem-királyok; 's mint őt hada, ugy minket három kocsin volt utazó társaink sorsunkra hagytanak. Utóbb jött még egy kocsi, 's az ezen voltak szánakozának meg rajtunk. Felső ruháim csupa víz és sár, kalapom nyulós agyag-köpi hideg éjeli szél, permetező eső, fájdalom - szaggatta szem, 's mind ezek miatt didergő láb 's irtalmatlan kocsiirázás! Igy érkeztem Győrrre.

Alig vártam: szobába jussak; hogy láthassam bal szememet a' jobbikkal. És látám, sűrűdött vércseppekkel lefolytan 's kék daganatán iszonyítva; visszaretentem a' tükör elül; alig ismerheték önmagamra; iszap és vér, — torzképpé változtaták arcomat; 's mert nem volt ki szánakozhatott volna rajtam: tulajdon szemem könnyezé meg ön szerencsétlenségét.

Elmult éjféltutáni három óra, midőn a' szeny nagýából kimosdva, 's szárazba öltözve, roncsolt vázomat ágyba fektethetém. Ma csaknem minden bajt jobban érzek mint tegnap; képesebb vagyok fölfogni a' veszély nagýságát, mint annak pillanatában, 's mig akkor a' vigyázatlan vétkesnek megbüntetése csak villámszikrakint lobbant föl agyamban, ma hideg ésszel tettem az iránt lépéseket, hogy ő és társai jövendőben ne merészkedjenek játszani embertársaik életével. Ha az utcsinálásrül, vagy javításrül megfeledezteket illy rövid pórázon lehetne fogni! De hisz — mi bizonyos emberek előtt egy s z e m , különösen ha az csak i r ó é ; 's egy élet, — ha az nem rangbelié!?

VIRÁGNYELV.

Garay- és Kunoss-tul.

Moh.

Emléked él balomban,
Mint üdvösségi rom;
'S könyűben fájdalomban
A' multnak áldozom.

Füz-ág. (közönséges.)

Ellened mit véthetek?
Kedvezést hogy nem lelék.

(Gyász —)

Lelkemen a' búnak terhe fekszik;
Mondj csak egy szót, — 's tőle megmenekszik.

Bab (levél.)

Az éjszakát kesergve átvirasztám,
'S te most is olly haragszettel tekintsz rám.

(virág.)

Titkosan gyakorta kémlélek;
'S te mindig az valál kinek hívélek.

Sóska.

Hogy szerelmet érdemelj:
Kis bajokkal síkra kelej.